

DEMNIȚATEA ȘI SIMBOLICA NAȚIONALĂ

NATIONAL DIGNITY AND SYMBOLS

Alexandru ARSENI,

dr. hab., prof. univ.,

Universitatea de Stat din Moldova

Evelina DESCALUI, Veronica POZNEACOVA,

Iustinian PRUNICI, Valeria BÎRCĂ,

studenți an. I, Facultatea de Drept, USM

Abstract

Human dignity is a value of the human beings which is proclaimed and guaranteed at the institutional level and international law. As it is considered a complex dimension, this communication analyzes the manifestation of dignity through national and official symbols.

Keywords: *dignity, symbols, national symbols, official symbols, state flag, official anthem.*

1. Demnitatea umană

A. Reglementări normative

Abordarea normativă a drepturilor omului o putem detecta în Magna Carta Libertatum, 1215 (Anglia), mai apoi în Declarația franceză a drepturilor omului și cetățeanului din 26 august 1789 și ulterior în Constituțiile adoptate de multe state, inclusiv și în România (Constituția de la 1866).

Abia după cel de-al Doilea Război Mondial omenirea a ajuns la ferma concluzie de a verifica și reglementa normativ „demnitatea” – calitate immanentă, indispensabilă și esențială de fond a ființei umane.

Așa Adunarea națională a Organizației Națiunilor Unite a adoptat Declarația Universală a Drepturilor Omului. În art.1 se stipulează: „Toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și drepturi ...” [1, p.11].

Aceste prevederi au fost dezvoltate în cele două Pacte Internaționale din 16.12.1966 în Preambul consideră că, „în

conformitate cu principiile enunțate în Carta Națiunilor Unite, recunoașterea demnității inerente tuturor membrilor familiei umane și a drepturilor lor egale și inalienabile constituie fundamentul libertății dreptății și păcii în lume” [2].

Urmând procesul asigurării pe cale normativă a demnității Constituției Republicii Moldova prin art.1 alin.(3) stipulează în același timp că „demnitatea omului, drepturile și libertățile lui ... reprezintă valori supreme și sunt garantate” [3].

B. Abordări conceptuale

Din textul reglementărilor normative și abordările pur conceptuale considerăm că *demnitatea este o calitate inerentă, indispensabilă, izvor al tuturor virtuților, drepturilor și libertăților fundamentale ale ființei umane, garant al păcii în lume.*

Aceste proprietăți ale demnității se manifestă în diverse și complexe activități și sub diverse forme, inclusiv reflectate în simbolica națională.

Apreciind și respectând toate formele și mijloacele de manifestare impulsională a demnității umane, în comunicarea dată vom expune doar raportul și legătura indisolubilă dintre manifestarea demnității prin simbolica națională și oficială.

2. **Simbolica națională și oficială.** Conceptual, noțiunea „simbolică” semnifică exprimarea unor idei sau a unor sentimente cu ajutorul simbolurilor [4], percepute și acceptate de către oameni.

Istoria omenirii denotă faptul că în viața cotidiană societatea umană produce bunuri materiale existenței fizice și concomitent creează și valori spirituale ca produs al creației. Un rol aparte în această a doua dimensiune îl joacă cultura în toate formele sale de manifestare.

În funcție de un șir de factori geografici etnici, naționali un element sau altul, sau mai multe ale culturii respective în mod tacit devin comune și acceptabile ca atare întregii societăți umane. Dobândind aceste calități elementele respective îmbracă funcția de unitate, coeziune a etniei respective, îmbracă etalonul ce

marchează etnia dată, evidențiind-o totodată și deosebind-o de celelalte etnii.

Pe această cale elementele respective ale culturii devin simboluri exprimate fie prin culori, fie prin factori naturali, geografici sau porturi populare, cântece, poezii, balade sau și, nu în ultimul rând, prin eroi, zei etc.

Societatea umană evoluând și constituindu-se în respectiva formă juridică – stat, unele elemente ale simbolicii naționale dobândesc calitatea de simboluri oficiale.

Tradițional acest proces de trecere de la simbolica națională la cea oficială cunoaște și cristalizat următoarele: a) culorile naționale evoluează în culorile drapelului de stat, b) trăsăturile etnice – vitejia, eroismul, demnitatea, abnegația, creativitatea – în stema de stat; c) cântecele, baladele, versurile – în imn național și respectiv, oficial.

Anume această evoluție a combinației elementelor culturii unui popor, a unei națiuni la diferite etape ale evoluției sale istorice a dat naștere la: a) drapelul de stat, b) stema de stat; c) imnul oficial. Anume în aceste simboluri se regăsește și se manifestă demnitatea umană a fiecărei ființe umane, precum și a națiunii respective.

3. Simbolica oficială – atribut al statului și formei de exprimare a demnității umane

Pornind de la demnitatea omului ca valoare supremă a statului formele oficiale de manifestare a ei și-au găsit reglementarea respectivă în Constituție. În calitate de simboluri oficiale sunt consfințite *drapelul, stema și imnul*.

A. Drapelul. În conformitate cu art.12 alin.(2) „Drapelul de stat al Republicii Moldova este tricolor. Culorile sunt dispuse vertical, în ordinea următoare, începând de la linie: albastru, galben, roșu. În centru pe fâșia galbenă, este imprimată stema de stat a Republicii Moldova”. Așadar, Drapelul de Stat înglobează cele trei culori naționale a românilor, care fiind dispuse într-o ordine structurală constituie simbolul oficial.

Culorile naționale întruchipate în Drapel au o valoare și semnificație proprie, cum ar fi: a) *albastru (azur)* reprezintă aerul,

cel mai nobil element după foc, și simbolizează blândețea, frumusețea, noblețea și buna-credință. El amintește și de legea noastră creștinească; b) *galben* (sau *aur*) este simbolul măririi; al forței și purității. Dar el reprezintă și holdele de grâu din timpul verii; c) *roșu* este simbolul măririi, al bravurii, îndrăznelii și generalității. Este o dovadă de mare distincție. Simbolizează asemenea, sângele vărsat în lupte, putere de viață și energie strămoșească.

Semnificația deosebită a acestor trei culori în demnitatea națională românească a redat-o Alexandru Ioan Cuza, Domnitorul Principatelor Unite examinând: „Drapelul este România, acest pământ binecuvântat al patriei, udat cu sângele străbunilor noștri și îmbogățit cu sudoarea muncitorului. El este familia, ogorul fiecăruia, casa în care s-au născut părinții și unde se vor naște copiii noștri. Steagul este însă simbolul devotamentului, credinței și al disciplinei ce reprezintă oastea. Steagul este totodată trecutul, prezentul și viitorul Țării, întreaga istorie a României. (Al.I.Cuza, 1/13 septembrie 1863)” [5].

Fiind „icoana patriei” și, o relicvă înălțătoare credinței patriotice tricolorul este și „o semnificație ce caracterizează cultura și sufletul” „națiunii române” [6] a demnității personale și naționale.

B. Stema de Stat. Potrivit art.12 alin.(3) „Stema de Stat a Republicii Moldova reprezintă un scut tăiat pe orizontală având în partea superioară cromatică roșie, în cea inferioară albastră, încărcat cu capul de bour având între coarne o stea cu opt raze. Capul de bour este flancat în dreapta de o roză cu cinci petale, iar în stânga de o semilună conturnată. Toate elementele reprezentate în scut sunt de aur (galbene). Scutul este plasat pe pieptul unei acvile naturale purtând în cioc o cruce de aur (acila cruciată) și ținând în gheara dreaptă o ramură verde de măslin, iar în cea stângă un sceptru de aur”.

Mesajul al demnității redat în compoziție poate fi înțeles la descifrarea semnificației fiecărui element [7]:

– *Capul de bour* este, după cum e clar din rândurile de mai sus, vechiul semn al Moldovei, care exprimă o „întâlnire

de bour», adică bogățiile acestor locuri și fertilitatea pământului străbun, evocă forța și măreția, face aluzie la demnitate. Ilustrând în limbajul specific științei heraldice un anume ritual de vânatoare ce se pierde în negura veacurilor, capul de bour este pus în relație cu societatea românească dinaintea întemeierii statului feudal independent Moldova, eveniment ce a avut loc în 1359. Aștrii prezenți în stemă steaua și semiluna, străvechi însemne dacice, amintesc durata în timp, veșnicia și fertilitatea.

– *Steaua* dintre coarnele bourului, o aluzie la divinitate, adică la ceea ce este sfânt și măreț totodată și un vechi simbol dacic.

– *Floarea, Roza*, însemn heraldic care face aluzie la o veche tradiție statală a românilor moldoveni, adică la faptul că statul nostru își are obârșia într-un trecut foarte îndepărtat, de până la 1359, când existau state mici. Roza un însemn al statului mic, adică al unui început de stat, probabil derivă de la familia nobiliară care avea o puternică autoritate politică în țara respectivă.

– *Semiluna*, o aluzie la o perioadă foarte îndepărtată a istoriei, la veșnicie, la stabilitatea și existența îndelungată a poporului român;

– *Cromatică* câmpului de pe scut, reconstituind, în combinație cu cea a capului de bour și a sceptrului, tricolorul național. Aluzia la drapel are o semnificație dublă, simbolizând lupta pentru împlinirea idealurilor neamului și relevând introducerea noilor culori, drept cel mai înalt simbol, menit să individualizeze suveranitatea Moldovei.

– *Acvila cruciata*, deși este un element secundar în compunerea blazonului oficial, întrucât ea constituie doar suportul scutului, are un rol deosebit, care semnifică originea latină a poporului român. Îngemănând spiritualitatea dacică (se știe faptul că o astfel de pasăre era considerată drept zeu al cerului, creatorul cosmosului și al lunii) și cea romană, această figură heraldică ilustrează înglobarea istoriei românești în marile arii de civilizație universală. Recunoscută în special ca cel mai de preț simbol al legiunilor romane venite în Dacia, acvila care poartă

crucea a devenit însemnul distinctiv al tuturor urmașilor daco-romanilor, fapt ce reiese din denumirea care i s-a atribuit în plan mondial (*acvila cruciata*). Crucea ce i s-a plasat în cioc amintește prin limbaj heraldic faptul că românii s-au încreștinat încă din epoci timpurii, deosebindu-se de popoarele vecine care s-au creștinat în jurul primului mileniu printr-un act de autoritate centrală. Această figură heraldică evidențiază totodată valorile morale promovate odinioară de biserica ortodoxă, când a avut un important rol în susținerea luptei pentru emancipare, apărarea limbii și a tradițiilor, ca și astăzi, când poporul român pășește pe calea adevărului.

În fond, observă așadar, că stema „evocă istoria, simbolurile ilustrează tradiția și mențin treaz sentimentul național. Însemnele celor mai multe state conțin simbolurile consacrate de trecutul național, specific și bine cunoscut cetățenilor ... locul, unde se întâlnesc ideile și aspirațiile cetățenilor, gândurile lor comune” [8], sediul demnității naționale.

C. Imnul de stat. Acest al treilea element al simbolicii constituțional prin art.12 alin.(4) nu este reglementat așa, ca de exemplu în art.2 alin.3 din Constituția Franceză „Marsilieza”, ci atribuit legii organice.

Imnul este una dintre cele mai vechi forme de poezie din literatura universală prin care se preamărește *divinitatea, un erou, patria* sau *chiar un eveniment*.

În anul 1848 Europa Centrală și de Apus era cuprinsă de mișcarea revoluționară burghezo-democratică. Pentru poporul român problema era: acceptarea sau neacceptarea acestui proces de emancipare și democratizare. Anume acest eveniment a servit ca chemare pentru Andrei Mureșanu, de a reda opțiunea românilor scriind poezia „Un răsunset”. În atmosfera revoluționară poezia a fost răspândită pe foi volante cu titlul „Deșteaptă-te române!”. În scurt timp poezia a devenit un adevărat imn popular. Muzica fiind scrisă de Anton pan. În procesul istoriei imnul popular a triumfat îmbrăcând coroana imnului național.

Pentru Republica Moldova luna august 1991 a fost tot un **eveniment crucial**: a accepta „*puciul*” moscovit sau a păși pe

calea libertății și adevărului. Cuvântul a fost spus la 27 august 1991 la Marea Adunare Națională în prezența a peste 100 000 de oameni. Decizia a fost: „Independență și libertate”.

Voința poporului și-a găsit legiferarea prin adoptarea de către Parlament a „Declarației de Independență”. În calitate de Stat Independent a răspuns la chemarea poeziei „din răsărit” și în aceeași zi a adoptat Imnul național și oficiul „Deșteaptă-te române!” [8]. Lucru firesc în deplină legitimitate și adevăr istoric, resimțit și acceptat de către popor la aceeași Mare Adunare națională.

Însă după alegerile anticipate parlamentare din 1994, noua componență prin Hotărârea din 7 iunie 1994 abrogă Hotărârea din 27 august 1991 nr.691-XII respectiv și imnul „Deșteaptă-te române!”.

La 22 iulie 1995 Parlamentul adoptă Legea cu privire la Imnul de Stat, legiferând poezia „Limba Noastră” (autor Al. Mateevici) în calitate de Imn de Stat.

Respectând decizia Parlamentului în același timp, considerăm oportun a preciza ca Al. Mateevici, tot în calitate de răspuns la tentativa regimului țarist de a „alunga” limba română din Biserică a scris poezia „*Limba noastră*” – veritabil imn național al limbii noastre românești.

Concluzii.

1. Națiunea ca formă superioară a societății umane constituită în respectivul stat își legiferează calitățile sale naționale și umane, demnitatea sa ca valoare supremă prin simboluri naționale și etatice.
2. Simbolurile naționale, drapelul, Stema de Stat și Imnul constituie sediul demnității umane, a drepturilor și libertăților fundamentale.
3. Atențarea asupra simbolurilor naționale și oficiale reprezintă atențarea asupra demnității umane personale și naționale.

Propuneri. Pornind de la funcția de bază a simbolicii în calitate de coagulant și unificator național și teritorial al unei națiuni, a demnității sale considerăm oportun:

1. Arborarea tricolorului și a Stemei de Stat în toate instituțiile, inclusiv de învățământ, întreprinderilor și organizațiilor indiferent de tipul de proprietate
2. Intonarea Imnului la toate adunările și întrunirile tuturor instituțiilor.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10.12.1948. Aderat prin Hotărârea Parlamentului nr.217-XII din 28.07.1990, Publicată în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1998, vol.1, p.11.
2. Ratificate prin Hotărârea Parlamentului nr.217-XII din 28.07.1990, Publicate în ediția oficială „Tratate internaționale”, 1998, vol.1, p.18 și respectiv 30.
3. Constituția Republicii Moldova, în vigoare din 27.08.1994. Publicată În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.1 din 12.08.1994, Republicată în: Monitorul oficial al Republicii Moldova nr.78, art.140 din 29.03.2016.
4. DEX-ul. București, 2002.
5. Cita după: Arseni Alexandru. Drept constituțional și instituții politice. Tratat. Vol.1. Ed. a 2-a rev. Chișinău: CEP USM, 2019, p.179.
6. Ibidem, p.180.
7. Arseni Alexandru. Drept constituțional și instituții politice. Vol.1. ed. a 2-a. Chișinău: CEP USM, 2019, p.181.
8. Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.691-XII din 27 august 1991. Veștile.

REGLEMENTAREA EMISIILOR ÎN AER, APĂ ȘI SOL PRIN PERSPECTIVA GARANTĂRII DREPTULUI LA UN MEDIU SĂNĂTOS.

Iordanca-Rodica IORDANOV

dr. în drept, conf. univ.;

Irina PUNGA

Abstract: *In order to prevent, reduce and as far as possible eliminate pollution arising from industrial activities in compliance with the 'polluter pays' principle and the principle of pollution prevention, it is necessary to establish a general framework for the control of the main industrial activities, giving priority to intervention at source, ensuring prudent management of natural resources and taking into account, when necessary, the economic situation and specific local characteristics of the place in which the industrial activity is taking place. According with Association Agreement between Moldova and EU the transposition of the Directive 2010/75/EU on industrial emissions (integrated pollution prevention and control) is planned for 2020 to be finished. From this perspective the draft law was evaluated and revised from perspective of current legal framework.*

Cuvinte cheie: dreptul mediului, legea emisii industriale, autorizații integrate, Directiva 2010/75/UE, cele mai bune tehnici disponibile, valori limită de emisii, raport de referință, participarea publicului.

Premisele care au stat la baza elaborării proiectului de lege privind emisiile industriale

Prioritățile globale din punct de vedere al mediului, vizează asigurarea unui nivel înalt de protecție a mediului și a sănătății umane și o ameliorare generală a calității vieții și a mediului. În vederea garantării unei dezvoltări durabile este necesar de îndeplinit un șir de condiții, dintre care menționăm :a) utilizarea eficientă a resurselor naturale; b) protecția ecosistemului la nivel

regional, național și global; c) asigurarea prosperității economice și dezvoltării sociale echilibrate; d) disocierea presiunilor asupra mediului ; e) respectarea principiilor generale internaționale privind protecția mediului ambiant, etc.

Îndeplinirea obiectivelor și scopurilor generale internaționale în materie de mediu, necesită un efort continuu din partea Republicii Moldova. Cadrul legislativ reprezintă unul dintre pilonii principali care stau la baza realizării protecției mediului înconjurător, dar care necesită o revizuire și actualizare regulată, în conformitate cu cadrul normativ internațional, cu tendințele industriale și economice din regiune.

Este remarcabil faptul că pe parcursul ultimilor ani, Republica Moldova și-a îndreptat vectorul nu doar spre dezvoltarea economică și socio-culturală dar și în direcția protecției mediului înconjurător. Un catalizator în acest sens l-a servit Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, semnat la Bruxelles la 27 iunie 2014 și ratificat de către Parlamentul RM la data de 02.07.2014.² Pe domeniul protecției mediului, acordul de asociere RM- UE impune crearea unor condiții prielnice la nivel național, în vederea respectării cerințelor în materie de mediu, inclusiv cooperării transfrontaliere cu privire la acordurile internaționale multilaterale și punerea în aplicare a acestora, precum și principiile dezvoltării durabile. În conformitatea cu art. 91 al acordului de asociere RM-UE, Republica Moldova are drept sarcină de a-și perfecționa legislația națională în scopul armonizării acesteia cu legislația UE și cu

² **Legea** Nr. 112 din 02.07.2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte Publicat : 18.07.2014 în Monitorul Oficial Nr. 185-199;

instrumentele internaționale menționate în anexa XI la acord, totodată manifestând o atenție deosebită aspectelor transfrontaliere și cooperării regionale. Cooperarea în domeniul protecției mediului înconjurător, potrivit art.87 al Acordului de Asociere RM-UE, vizează conservarea, protejarea, îmbunătățirea și reabilitarea calității mediului, protecția sănătății umane, utilizarea durabilă a resurselor naturale și promovarea măsurilor la nivel internațional pentru a aborda problemele legate de mediu la nivel regional sau global.

În vederea implementării Acordului de Asociere RM-UE, la data de 30 decembrie 2016, în temeiul art. 2 din *Legea nr. 112 din 2 iulie 2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte*, Guvernul RM hotărăște în favoarea aprobării *Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană în perioada 2017–2019 (în continuare AA)*³. Planul respectiv trasează un șir de obiective în diverse domenii, care urmează a fi atinse cu succes de către autoritățile Republicii Moldova într-un interval de timp prestabilit.

Unul din obiectivele țintă în domeniul protecției mediului înconjurător, ține de realizarea progreselor în ceea ce privește apropierea de acquis-ul de mediu, prin adoptarea cadrului juridic principal în sectorul poluării industriale precum și al accidentelor industriale, și anume a legilor privind protecția aerului, substanțele chimice și emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării).

În lumina celor expuse, putem afirma cu certitudine, că acordul de asociere RM-UE și planul național de acțiuni pentru

³ **Hotărârea Guvernului** Nr. 1472 din 30.12.2016 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană în perioada 2017–2019 Publicat : 31.03.2017 în Monitorul Oficial Nr. 103-108

implementarea AA, constituie premisa esențială pentru inițierea procesului de transpunere națională a prevederilor legislative ale *Directivei 2010/75/UE* a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale.⁴

Potrivit planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE, legiuitorul moldav are sarcina de a transpune în dreptul național, următoarele dispoziții ale *Directivei 2010/75/UE*:

1. adoptarea legislației naționale și desemnarea autorității (autorităților) competente;
2. identificarea instalațiilor care necesită autorizatie integrată de mediu;
3. punerea în aplicare a celor mai bune tehnici disponibile (în continuare BAT), luând în considerare concluziile documentelor de referință privind cele mai bune tehnici disponibile (BREF);
4. instituirea unui sistem de permise integrate;
5. crearea unui sistem integrat de control de mediu;
6. instituirea și aplicarea unui mecanism de monitorizare a conformității;
7. stabilirea unor valori-limită ale emisiilor pentru instalațiile de ardere;
8. elaborarea unui plan național de tranziție pentru reducerea progresivă a emisiilor totale anuale din instalațiile existente (opțional pentru fixarea valorilor-limită ale emisiilor pentru instalațiile existente).

[Necesitatea și conținutul proiectului de lege privind emisiile industriale](#)

⁴<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010L0075&from=RO>

Necesitatea elaborării și adoptării proiectului Legii privind emisiile industriale reiese nu doar din obligația armonizării legislației naționale cu cea a Uniunii Europene, dar și de atingere a obiectivului privind crearea unui sistem integrat de prevenire și control al poluării. Astfel, proiectul legii privind emisiile industriale își propune crearea cadrului normativ în vederea prevenirii, minimizării și, în limita posibilităților, eliminării poluării mediului înconjurător, provenind din activitățile industriale.

Existența unui mediu curat contribuie incontestabil la asigurarea drepturilor fundamentale ale omului prevăzute de Constituția Republicii Moldova: dreptul la un mediu înconjurător neprimejdios din punct de vedere ecologic pentru viață și sănătate (art. 37, Constituția Republicii Moldova). Aceasta implică păstrarea calității principalelor componente ale mediului (a aerului, apei, solului, florei și faunei), în condițiile unei dezvoltări durabile.

Respectiv, obiectul prezentei legi sunt procedurile și modalitățile aplicate în procesul de prevenire și controlul integrat al poluării aerului, apei și solului, generării de deșeuri, prevenirea sau reducerea după caz, a impactului negativ asupra mediului și sănătății populației la etapele inițiale activității. Prevederile proiectului de lege nu se vor aplica activităților de cercetare și dezvoltare sau testării de noi produse și procese.

În ceea ce urmează vom analiza cele mai importante aspecte reglementate în proiectul legii privind emisiile industriale:

2.1 Sistemul de autorizații integrate de mediu

La baza proiectului de lege privind emisiile industriale stau principiile fundamentale privind protecția mediului înconjurător: 1) principiul poluatorul plătește; 2) principiul prevenirii poluării. În vederea garantării principiilor date, fiecare instalație industrială trebuie să funcționeze în baza unui permis de mediu. Proiectul de lege reglementează trei tipuri de permise în

dependență de potențialul impact al activităților industriale asupra componentelor de mediu:

- a) Activități industriale și economice, care prezintă un **risc semnificativ asupra mediului** - sunt clasificate ca activități din categoria I și sunt supuse autorizației integrate de mediu.
- b) Activitățile industriale și economice, care prezintă un **risc redus asupra mediului** și se încadrează în lista activităților - sunt clasificate ca activități din categoria a II-a și sunt supuse autorizației integrate de mediu aplicându-se procedura mai simplificată de emitere.
- c) Activitățile industriale și economice **cu impact nesemnificativ asupra mediului** -sunt clasificate ca activități din categoria III și sunt supuse înregistrării și notificării. Atragem atenția că poate fi cazul și anumitor instalații sau activități care utilizează solvenți organici și este necesar doar înregistrarea legală al activității industriale.

Dat fiind faptul, că din start se face o distincție al gradului de risc pe care activitățile industriale îl poartă asupra mediului ambiant, proiectul legii privind emisiile industriale reglementează particularitățile specifice ale fiecărui tip de permis în parte.

Însăși obligația deținerii autorizației de mediu pentru desfășurarea unei activități industriale vine să asigure faptul că în procesul exploatării instalației nu se vor aduce atingeri calității solului, aerului și apelor subterane. Gradul de eficiență al autorizațiilor integrate de mediu depinde în mod direct de măsurile de prevenire înglobate și cerințele stabilite pentru atingerea unui nivel înalt de protecție a mediului în ansamblul său precum și asigurarea funcționării instalației în conformitate cu legislația națională și cea a Uniunii Europene.

Proiectul legii privind emisiile industriale prevede un termen de valabilitate pentru autorizația integrată de mediu și stabilește obligațiunea revizuirii și actualizării condițiilor de autorizare în următoarele situații:

- a) poluarea generată de instalație este atât de semnificativă încât valorile limită de emisie din autorizație trebuie să fie revizuite sau noi valori limită de emisie trebuie incluse în autorizație;
- b) este necesară utilizarea unor alte tehnici din motive de siguranță funcțională;
- c) atunci când este necesară respectarea unui standard nou sau revizuit de calitate a mediului;

Sistemul de autorizare integrată de mediu va prevedea că operatorul unei activități informează autoritatea competentă cu privire la orice modificare a naturii sau funcționării, sau a unei extinderi a instalației, a unei activități ce pot avea consecințe asupra mediului.

Decizia privind reexaminarea și actualizarea condițiilor de autorizare și orice măsură pe care autoritatea competentă o poate lua pentru a preveni sau în caz de imposibilitate pentru a diminua pericolele pentru sănătatea umană și pentru mediu sunt supuse principiului proporționalității. Un principiu nou promovat în cadrul sistemului normativ al Republicii Moldova. Acesta la rândul său înseamnă, că reexaminarea și actualizarea condițiilor de autorizare și orice altă măsură sunt considerate proporționale dacă ordinele sunt adecvate și necesare, iar costurile implicate sunt rezonabile scopului urmărit. Ceea ce ar însemna că orice derogare de la prevederile legii sau a cerințelor din autorizație va fi posibil doar în cazul în care operatorul va demonstra că costurile investiționale sunt foarte mari în raport cu posibilul risc asupra mediului și sănătății. Evident că un astfel de principiu, dacă nu are o procedură și mecanism normativ bine elaborat și

implementat, va deschide calea fraudelor și cauzării de prejudicii mediului, vieții și sănătății omului.

Este esențial de menționat faptul că, autorizațiile care reglementează domeniul mediului și care au fost eliberate în conformitate cu legile cu privire la întreprinderi, poluarea aerului, deșeuri și ape, și alte acte normative, în vigoare până la intrarea proiectului Legii privind emisiile industriale vor fi înlocuite:

- a) cu autorizații integrate de mediu pentru instalațiile de categoria I,
- b) cu autorizații integrate de mediu simplificate pentru activitățile din categoria II - sistem de autorizare integrat simplificat ceea ce presupune că procesul de solicitare a autorizației va fi mult mai simplist fără parcurgerea etapelor de evaluare prealabilă, fără sistem de raportare și necesitatea creării condițiilor de monitorizare;
- c) cu act de înregistrare emis pentru instalațiile de categoria III- nu este prevăzut un sistem de autorizări ci doar unul de conformare a activității la condițiile de mediu.

De asemenea, proiectul de lege reglementează situația în care, pentru o activitate industrială este necesar avizul mai multor autorități. Astfel, în cazul în care sunt implicate mai multe autorități sau, în situația în care se acordă mai mult de o autorizație, pentru a se garanta o abordare integrată eficientă de către toate autoritățile competente implicate în procedura dată, autoritatea competentă (în cazul dat această sarcină va fi atribuită Agenției de Mediu) de mediu asigură măsurile necesare pentru ca procedurile și condițiile de emiteră a autorizației integrate de mediu să fie pe deplin coordonate. Mai mult ca atât, autorizația integrată de mediu nu poate fi acordată în cazul în care avizul

unei instituții de resort este negativ și nu poate fi abordat în mod adecvat în condiții de autorizare.

Autorizația integrată de mediu, va fi un document juridico-tehnic care va stabili cerințele de mediu pentru fiecare proces, etapă din procesul de activitate industrială și economică sau funcționare a instalației. Mai mult, procesul de eliberare a autorizației integrate este unul transparent, publicul va cunoaște și va putea expune pe acest proces și condiții. Această transparență va permite publicului să-și apere drepturile și să fie implicat în procesul de monitorizare a implementării condițiilor prevăzute în autorizație.

Mai mult Inspectoratul pentru Protecția Mediului, responsabil de realizarea acțiunilor de control, va avea document tehnic, care-i va ghida în realizarea controlului.

2.2 Cele mai bune tehnici disponibile (BAT)

Condițiile de autorizare sunt stabilite pe baza celor mai bune tehnici disponibile. Potrivit *Directivei 2010/75/UE, cele mai bune tehnici disponibile* - înseamnă stadiul cel mai eficient și mai avansat în dezvoltarea activităților și a metodelor lor de operare, care indică posibilitatea practică a anumitor tehnici de a constitui referința pentru stabilirea valorilor limită de emisie și a altor condiții de autorizare, concepute pentru a preveni și, acolo unde nu este posibil, pentru a reduce emisiile și impactul asupra mediului în ansamblul său:

- a) tehnici - înseamnă atât tehnologia utilizată, cât și modul în care instalația este proiectată, construită, întreținută, exploatată și scoasă din funcțiune;
- b) tehnici disponibile - înseamnă acele tehnici care sunt dezvoltate la un nivel care permite punerea lor în aplicare în sectorul industrial relevant, în condiții economice și tehnice viabile, luându-se în considerare costurile și avantajele, indiferent dacă aceste tehnici sunt sau nu produse sau utilizate

în statul membru respectiv, atât timp cât acestea sunt accesibile operatorului în condiții acceptabile;

c) cele mai bune tehnici - cele mai eficiente tehnici pentru atingerea în ansamblu a unui nivel ridicat de protecție a mediului în întregul său;

Dacă un standard de calitate a mediului implică cerințe mai stricte decât cele care pot fi îndeplinite prin utilizarea celor mai bune tehnici disponibile, autorizația va include măsuri suplimentare, fără a aduce atingere altor măsuri care pot fi luate pentru a se respecta standardele de calitate a mediului. În situația în care se înregistrează o evoluție a celor mai bune tehnici disponibile sau alte modificări aduse instalațiilor industriale, condițiile de autorizare necesită a fi reexaminată cu regularitate, iar dacă este necesar, trebuie actualizate.

În procesul de trecere la sistemul de standarde cum sunt BAT, rămâne întrebare deschisă care va fi structura care va avea funcții de preluare, elaborarea și aprobarea a BAT-urilor (standardelor). Poate fi această structură Institutul de Standardizare din Moldova cum este prevăzut de Legea nr.20/2016⁵, sau va fi activitatea atribuită unei structuri din domeniul mediului, care va prelua, elabora, consulta ca de exemplu Agenția de mediu. În orice caz, viziunea noastră este că aceste responsabilități trebuie să fie atribuite prin extindere de atribuții Institutului de Standardizare din Moldova.

2.3 Valori limită de emisie

Poluarea mediului înconjurător prin emisii în aer, apă, sol și generare de deșeuri rezultate din activitatea economică reprezintă o problemă majoră, necesară de a fi soluționată prin stabilirea unor mecanisme concrete în vederea reducerii emisiilor și

⁵ [Legea cu privire la standardizarea națională nr. 20 din 04.03.2016 \(în vigoare 08.04.2016\) Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 90-99 art. 170 din 08.04.2016;](#)

implementarea măsurilor de prevenire a poluării mediului. Emisiile în mediul ambiant au o influență dăunătoare asupra produselor agricole și a sănătății populației. Activitatea industrială influențează semnificativ calitatea mediului în funcție de genul de activitate al întreprinderii.

Sunt foarte multe studii efectuate la nivel internațional, european și național referitor la nivelul de poluare a aerului, apei și solului și care sunt cauzele și consecințele atât pentru mediu (componentele acestuia) și viața omului. În acest articol noi nu ne vom opri la date statistice ce re-confirmă cele menționate mai sus.

Atragem atenția că la momentul de față, nivelul de emisii în aer se stabilește conform Legii nr.1422/19976, care prevede stabilirea concentrației maxim admisibile de poluanți ce se stabileau pentru anumite zone și intervale de timp, care nu au acțiune negativă asupra mediului. CMA este stric legat de calitatea vieții omului și se calculează de autoritățile din domeniul sănătății (Agenția Națională pentru Sănătate Publică). Deja pentru fiecare agent economic, în dependență de instalație, gen de activitate, periodicitatea activității etc se aprobă emisie limitat admisibilă a poluanților care sunt evacuați în aer. ELA se stabilește prin calculul dispersiei în aerul atmosferic de la suprafața solului de o sursă sau de un grup de surse de emisie, care nu depășesc normativele calității aerului, prevăzute pentru populație, regnul animal și vegetal.

Utilizarea sistemului de stabilire a surselor de emisii prin CMA și ELA este unul învechit și neeficient, este sistemul ce a fost creat încă în perioada URSS. În prezent, Moldova, încă aplică metodologiile care au fost elaborate în URSS (CH 245-71) și ulterior aprobate prin instrucțiunea Inspectoratului Ecologic de Stat nr. 110 din 17.12.2010. Așa cum toate țările vecine au trecut

⁶ [Legea privind protecția aerului atmosferic nr. 1422-XIII din 17.12.1997 \(în vigoare 21.05.1998\) Monitorul Oficial al R.Moldova nr.44-46 art.312 din 21.05.1998;](#)

la sistemul european de identificare a poluanților în aer, apă și sol, datele colectate în țara noastră nu sunt posibile de a fi comparate cu datele din statele vecine, deoarece în Republica Moldova se aplică sistemul emisiei limitat admisibilă a poluanților evacuați, iar în statele vecine se aplică sistemul valorilor limită de emisii. Mai mult ca atât, însăși metodologia de estimare a emisiilor este una foarte complicată, necesitând estimări ample pentru agenții economici. Totodată, numărul redus al specialiștilor în domeniu creează o barieră în elaborarea inventarului, în baza căruia este eliberată autorizația de emisii în atmosferă

Ținând cot de faptul că obiective de protecție a sănătății umane și a mediului nu pot fi atinse în lipsa unor reduceri suplimentare ale emisiilor provenind din activitățile industriale, proiectul de lege privind emisiile industriale vine să protejeze mediul ambiant prin stabilirea unor valori limită de emisie pentru instalațiile industriale. Astfel, acest proiect de lege reglementează obligația Agenției de Mediu de a stabili prin autorizația integrată de mediu, valori limită de emisie care, vor asigura că în condiții normale de funcționare, emisiile nu vor depăși nivelurile de emisie asociate celor mai bune tehnici disponibile prin:

a. stabilirea unor valori limită de emisie care nu depășesc nivelurile de emisie asociate celor mai bune tehnici disponibile. Aceste valori limită de emisie se exprimă pentru aceleași perioade sau pentru perioade mai scurte, precum și în aceleași condiții de referință ca și nivelurile de emisie asociate celor mai bune tehnici disponibile; sau

b. stabilirea unor valori limită de emisie diferite de cele prevăzute la litera (a) în ceea ce privește valorile, perioadele de timp și condițiile de referință.

Aspectul inovativ al proiectului de lege ține de faptul că valorile limită de emisie pentru substanțe poluante se vor determina în punctul în care emisiile părăsesc instalația și la determinarea acestor valori nu se va lua în considerare nicio diluare care intervine înainte de acest punct. În ceea ce privește evacuările indirecte de substanțe poluante în apă, se va lua în

considerare efectul unei instalații de epurare a apei la determinarea valorilor limită de emisie ale instalației în cauză, cu condiția să fie asigurat un nivel echivalent de protecție a mediului în ansamblul său și acest fapt să nu conducă la niveluri mai ridicate de poluare a mediului.

În cazuri specifice, Agenția de Mediu va putea stabili, valori limită de emisie mai puțin riguroase. O astfel de derogare va fi posibil de aplicat numai în cazul în care o evaluare demonstrează că atingerea nivelurilor de emisie asociate celor mai bune tehnici disponibile ar conduce la costuri disproporționat de mari în comparație cu beneficiile pentru mediu din cauza:

- a) amplasării geografice sau a condițiilor locale de mediu ale instalației în cauză; sau
- b) a caracteristicilor tehnice ale instalației în cauză.

2.4 Prevenirea și reducerea accidentelor industriale

Proiectul legii privind emisiile industriale prevede un șir de măsuri care trebuie să le ia agentul economic în vederea prevenirii și minimizării consecințelor accidentelor industriale. Astfel, în cazul oricărui incident sau accident care afectează mediul în mod semnificativ, Agenția de mediu va solicita operatorului să ia următoarele obligații:

- a) să informeze imediat Autoritatea publică locală și subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului General pentru Situații de Urgență și Agenției pentru Supraveghere Tehnică referitor la producerea accidentului sau incidentului;
- b) să ia imediat măsurile pentru limitarea consecințelor asupra mediului și prevenirea altor incidente sau accidente posibile;
- c) să ia orice măsuri suplimentare adecvate pe care aceasta le consideră necesare în vederea limitării

consecințelor asupra mediului și a prevenirii altor incidente sau accidente posibile.

În cazul în care substanțele deosebit de periculoase sunt manipulate la locul activității într-o cantitate foarte mare, operatorul este obligat să pregătească, să prezinte și să actualizeze un raport de securitate pentru prevenirea incidentelor și accidentelor și limitarea consecințelor acestora. În suportul acestor prevederi vine și noua Legea nr.108/2020⁷, care stabilește măsurile de prevenire a accidentelor majore care implică substanțe periculoase, precum și de limitare a consecințelor acestora asupra sănătății umane și asupra mediului, în vederea asigurării unui nivel ridicat de protecție pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

2.5 Raportul de referință

Înainte de punerea în funcțiune a instalației sau înainte de prima actualizare a autorizației realizate după data intrării în vigoare a prezentei legi, în situația în care, activitatea implică utilizarea, producerea sau emisia de substanțe periculoase relevante și luând în considerare posibilitatea de contaminare a solului și a apelor subterane pe amplasamentul instalației, operatorul trebuie să asigure o evaluare adecvată a stării sitului inclusiv starea solului și a subsolului, a resurselor de apă și ape subterane, aerului, florei și faunei, ecosistemelor și resurselor naturale, bunurilor materiale și patrimoniului cultural și întocmește și prezintă autorității competente un raport privind situația de referință. Scopul raportului de referință este de a stabili starea de contaminare a componentelor de mediu, astfel încât să se poată face o comparație cuantificată cu starea în momentul încetării definitive a activității. Raportul privind situația de referință conține cel puțin următoarele informații:

⁷ Legea nr.108/2020 privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase nr. 108 din 18.06.2020

- a) informații privind utilizarea actuală și, dacă sunt disponibile, privind utilizările din trecut ale amplasamentului;
- b) dacă sunt disponibile, informațiile existente privind rezultatele măsurătorilor solului și apelor subterane care reflectă starea la momentul elaborării raportului sau, ca alternativă, rezultatele noilor măsurători ale solului și apelor subterane având în vedere posibilitatea contaminării solului și apelor subterane de către acele substanțe periculoase care urmează să fie utilizate, produse sau emise de instalația în cauză.

Atragem atenție că, o serie de activități esențiale ar trebui întreprinse atât pentru a stabili dacă este necesar să se elaboreze un raport privind situația de referință pentru o anumită situație, cât și în vederea întocmirii raportului privind situația de referință ca atare. Conform Ghidului⁸, opt etape au fost identificate în cadrul acestui proces, acoperind următoarele elemente principale: etapele 1-3: pentru a stabili dacă este necesar un raport privind situația de referință; etapele 4-7: pentru a determina modul în care trebuie pregătit un raportul privind situația de referință; etapa 8: pentru a stabili conținutul raportului. Elaborarea unui astfel de raport e pe seama operatorului, dar așa cum este solicitat un volum destul de amplu de date de mediu și constatări de ordin calitativ a elementelor de mediu se va aborda invitarea specialiștilor în domeniu.

În această ordine de idei, menționăm că proiectul discutat, prevede și condițiile de angajare, conlucrare cu specialistul de mediu. Mai mult pentru activitățile prevăzute în categoria I contractarea specialistului de mediu devin condiție obligatori

⁸ Ghidul Comisiei Europene cu privire la rapoartele privind situația de referință prevăzute la articolul 22 alineatul (2) din Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale 2014/C 136/03);

pentru solicitarea autorizației integrate de mediu. Specialistul poate fi atât persoană fizică cu cunoștințe și experiențe relevante în domeniu, cât și companie specializată în consultanță / management de mediu.

2.6 Încetarea definitivă a activității industriale

Vrem să menționăm câteva situații specifice procesului de privatizare a unităților industriale în anii 90 ai secolului trecut și deja începutul anilor 2000, ce au adus la contaminarea solului, apelor și aerului, anume facem referință la depozitele de pesticide și la construcțiile unităților industriale. Ambele exemple au comun faptul că ele au fost abandonate, din diferite motive, dar esențial este că persoanele juridice ce administrau aceste activități și-au terminat activitatea, fiind chiar lichidate, iar sursa de poluare a rămas pe seama autorităților locale sau centrale. Astfel de situații nu aveau să apară, dacă la momentul lichidării / încetării activității administrația ar fi elaborat, aprobat și implementat un plan de conservare, remediere, lichidare a sursei de poluare. Pana la momentul de față, legislația actuală nu reglementează astfel de cerințe, creând condiții pentru apariția noilor surse de poluare a mediului și riscuri pentru sănătate.

De aceea, proiectul legii privind emisiile industriale vine cu un aspect nou abordat și anume reglementarea situației de încetarea definitivă a activității industriale. Dacă până recent, odată cu lichidarea agentului economic acesta nu purta răspundere pentru poluarea mediului înconjurător, acum operatorul va avea următoarele obligații:

- a) de a evalua starea solului și a apelor subterane la șantier cauzate de substanțele utilizate, produse sau eliberate de activitate, și;
- b) de a lua măsurile necesare pentru a reduce poluarea semnificativă, astfel încât să revină situl la starea documentată în raportul de bază.

La data încetării definitive a activităților și în cazul în care contaminarea solului și a apelor subterane din cadrul amplasamentului prezintă un risc semnificativ pentru sănătatea umană sau pentru mediu ca urmare a desfășurării activităților autorizate, după data intrării în vigoare a prezentei legi și ținând seama de condițiile amplasamentului instalației, operatorul ia măsurile necesare în vederea îndepărtării, controlului, limitării sau reducerii substanțelor periculoase relevante, astfel încât amplasamentul, ținând seama de utilizarea sa actuală sau de utilizările viitoare, să nu mai prezinte un astfel de risc.

În caz de imposibilitate a îndeplinirii obligațiilor prevăzute mai sus, operatorul pregătește un plan de activitate pentru compensarea daunelor și furnizează o copie a acesteia autorității competente. Planul de activitate, este un document supus consultării și monitorizării atât din partea Inspectoratului pentru Protecția Mediului, dar cât și de publicul, populația care sunt afectați de aceste decizii.

2.7 Accesul publicului la informație și participare în procesul luării deciziilor de mediu⁹

⁹ Potrivit *Convenției de la Aarhus privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu*,⁹ autoritățile de resort trebuie să respecte trei principii fundamentale: a) *asigurarea accesului publicului la informațiile privind mediul* pe care le dețin autoritățile publice. Acest principiu se referă la dreptul populației de a solicita de la autoritățile publice informația de mediu și dreptul de a li se asigura accesul la aceasta informație.;b) *promovarea participării publicului la luarea deciziilor care privesc mediul*. Conform acestui principiu publicul interesat are dreptul de a participa la planurile și programele de mediu, precum și de a influența conținutul final al deciziei ;c) *extinderea condițiilor de acces la justiție în probleme de mediu*. Acest principiu reflectă mecanismul de asigurare a drepturilor și obligațiilor consfințite în convenție. Astfel în cazul în care publicului i s-a încălcat un drept în domeniul mediului, s-au a fost încălcat

Proiectul legii privind emisiile industriale prevede obligația Agenției de Mediu de a coordona și garanta liberul acces la informație și participare a publicului la procedura de emitere a autorizației integrate de mediu, consultarea documentelor relevante: raportul situației de referință, raportul auditului de mediu, planul de închidere a a amplasamentului, etc. în scopul garantării faptului că orice cerere de autorizare pentru o nouă instalație sau de modificare substanțială a unei instalații existente este accesibilă publicului pentru exprimarea opiniei înainte luării deciziei. Astfel, publicul interesat beneficiază din timp și în mod efectiv de posibilitatea de a avea acces la informația de mediu și de a participa în procesul de luare a deciziilor de mediu, iar în ceea ce privește activitățile industriale, la următoarele proceduri:

- a) acordarea autorizațiilor pentru instalații noi;
- b) acordarea unei autorizații pentru orice modificare substanțială;
- c) acordarea sau actualizarea unei autorizații pentru o instalație în cazul căreia s-a propus aplicarea unor valori limită de emisii mai puțin riguroase;
- d) actualizarea unei autorizații sau a condițiilor unei autorizații pentru o instalație în situația în care poluarea generată de instalație este atât de semnificativă încât valorile limită de emisie din autorizație trebuie să fie revizuite sau noi valori limită de emisie trebuie incluse în autorizație.

dreptul la informație, dreptul la participare activă în luarea deciziilor în materie de mediu, acesta are dreptul de a se adresa în instanța de judecată.

Prin urmare, Convenția de la Aarhus acordă drepturi publice, și impune părților și autorităților publice, obligații privind accesul la informația de mediu, participarea publicului la luarea deciziilor de mediu și accesul la justiție în cazurile de mediu. Aceasta se concentrează pe interacțiunile dintre autoritățile publice și public, și sprijină dezvoltarea responsabilității guvernamentale, transparență și eficiență.

Aceste prevederi sunt în conformitate cu cele reglementate de Legea nr.239/2008¹⁰ și prevederilor Convenției de la Aarhus la care RM este parte. Potrivit *Directivei 2010/75/UE (Anexa IV)* publicul este informat (prin anunțuri publice sau prin alte mijloace adecvate, precum mijloacele electronice, în cazul în care acestea sunt disponibile), cel târziu la începutul procedurii de luare a unei decizii sau de îndată ce pot fi furnizate informații în limite rezonabile, cu privire la următoarele aspecte:

- a) solicitarea de acordare a unei autorizații sau, după caz, propunerea de actualizare a unei autorizații sau a condițiilor de autorizare;
- b) după caz, faptul că o decizie face obiectul unei evaluări a impactului asupra mediului la nivel național sau transfrontalier sau al consultărilor între statele membre;
- c) detalii privind Agenției de Mediu, în special de la cine pot fi obținute informații relevante, cele cărora le pot fi prezentate observații sau întrebări și detalii privind termenele pentru transmiterea observațiilor și a întrebărilor;
- d) natura posibilelor decizii sau, în cazul în care acesta există, proiectul de decizie;
- e) după caz, detalii privind propunerea de actualizare a unei autorizații sau a condițiilor de autorizare;
- f) o precizare a datelor și a locurilor în care, sau a mijloacelor prin care, vor fi oferite informațiile relevante;

¹⁰ Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008 (în vigoare 05.03.2009) Monitorul Oficial nr.215-217 art.798 din 05.12.2008

- g) detalii privind modalitățile de participare și consultare a publicului.

În urma luării unei decizii privind acordarea, reexaminarea sau actualizarea unei autorizații, autoritatea competentă de emiterea autorizației integrate de mediu pune la dispoziția publicului, inclusiv prin intermediul internetului următoarele informații : a) conținutul deciziei, inclusiv o copie a autorizației și a oricăror actualizări ulterioare; b) motivele pe care se întemeiază decizia; c) rezultatele consultărilor organizate înainte de luarea deciziei și o explicație a modului în care acestea au fost luate în considerare în decizia respectivă; d) titlul documentelor de referință BAT relevante pentru instalația sau activitatea în cauză; e) metoda utilizată pentru determinarea condițiilor de autorizare, inclusiv a valorilor limită de emisie, în raport cu cele mai bune tehnici disponibile și cu nivelurile de emisii asociate celor mai bune tehnici disponibile; f) dacă s-a acordat o derogare de la regula generală, motivele specifice ale acordării acesteia pe baza criteriilor enunțate în lege și a condițiile impuse.

Agenția de Mediu va pune, de asemenea, la dispoziția publicului, inclusiv prin intermediul internetului, următoarele: a) informații relevante cu privire la măsurile luate de către operator la încetarea definitivă a activităților; b) rezultatele monitorizării emisiilor, astfel cum sunt prevăzute în temeiul condițiilor de autorizare și deținute de către autoritățile competente.

2.8 Sistem de monitorizare și control

Însăși deținerea unei autorizații de mediu pentru funcționarea instalației industriale, nu garantează protecția absolută a mediului ambiant. Astfel, în vederea identificării timpurii a unei potențiale poluări a apelor subterane și a solului, este necesar de reglementat un mecanism reușit de monitorizare al particularităților fizico-chimice ale componentelor de mediu. Prin

urmare, pentru a evita eventualele scurgeri, deversări, incidente sau accidente în timpul utilizării echipamentului și desfășurării activității industriale, condițiile de autorizare includ:

- a) măsuri de prevenire a impactului negativ și măsuri de minimizare a acestora în caz de survenire a consecințelor negative;
- b) cerințe privind monitorizarea și managementul deșeurilor generate de instalație.

La determinarea frecvenței monitorizării, se va ține cont de tipul măsurilor preventive, precum și de amploarea și frecvența supravegherii acestora. Totodată, proiectul legii stabilește un sistem de control al principalelor activități industriale, acordând prioritate intervențiilor la sursă, asigurând o gestionare prudentă a resurselor naturale și ținând seama, atunci când este necesar, de situația economică și de caracteristicile locale specifice ale locului unde se desfășoară activitatea industrială.

Un aspect deosebit de important ce ține de sistemul de control al activităților industriale constă în faptul că acesta va fi realizat în ansamblu, ci nu în mod separat. Astfel, se aplică o abordare integrată de prevenire și control al emisiilor în aer, în apă și în sol, de management al deșeurilor, de eficiență energetică și de prevenire a accidentelor industriale.

Impactul și beneficiile proiectului de lege privind emisiile industriale

În contextul celor expuse, este cert faptul că legea privind emisiile industriale va avea un impact pozitiv în ceea ce privește protecția mediului înconjurător contribuind totodată la dezvoltarea sectorului economic și facilitarea desfășurării activităților industriale și asigurarea calității mediului și vieții omului

- a) Beneficiile noilor reglementări legislative sunt indispensabile și se manifestă prin:

- b) inventarierea instalației industriale în vederea simplificării și clarificării cadrului legislativ și reducerii sarcinilor administrative;
- c) crearea unui sistem integrat de prevenire al poluării mediului înconjurător în special prin monitorizarea regulată și eficientă al emisiilor în aer, apă și sol ;
- d) sporirea responsabilității operatorilor economici, contribuind la procesul de gestionare prudente a resurselor de mediu și la luarea măsurilor necesare pentru prevenirea și /sau după caz minimizarea consecințelor survenirii accidentelor industriale;
- e) crearea unui mediu concurențial loial prin reglementarea unor condiții similare pentru operatori, diferențele axându-se doar în dependență de plafoanele de activitate și potențialul risc pe care îl poartă activitatea industrială asupra mediului înconjurător;
- f) asigurarea implementării principiilor ”poluatorul plătește” și ”prevenirea poluării”;
- g) crearea unui sistem de control al principalelor activități industriale, acordând prioritate intervențiilor la sursă;
- h) completarea și perfecționarea cadrului normativ privind răspunderea pentru încălcările prevederilor legale ale proiectului de lege privind emisiile industriale cu stabilirea sancțiunilor corespunzătoare;
- i) asigurarea unui sistem de inspecții de mediu care vor impune luarea măsurile necesare în cazul neconformării cu cadrul normativ respectiv;
- j) raportarea regulată a operatorilor privind respectarea condițiilor de autorizare;
- k) crearea unui instrument practic (raportul privind situația de referință) care va permite, o comparație cuantificată

între starea amplasamentului în raport și starea amplasamentului în momentul încetării definitive a activităților, pentru a evalua dacă s-a produs o creștere semnificativă a poluării solului sau a apelor subterane;

- l) asigurarea accesului publicului la informare, participare în procesul de acordare a autorizației de mediu și control al desfășurării activității industriale;
- m) garantarea unei perioade de tranziție necesare pentru a adapta tehnic instalațiile industriale la noile cerințe legale;
- n) menținerea și introducerea cerințelor privind emisiile de gaze cu efect de seră;
- o) stabilirea și menținerea unor condiții de funcționare, cerințe tehnice pentru instalații industriale;
- p) promovarea dezvoltării tehnologiilor prin aplicarea celor mai bune tehnici disponibile;